

กรณีศึกษา (Case Study)

การปกป้องคุ้มครอง Brand ด้วยการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า

"ในฉบับที่แล้วนั้น เราได้กล่าวถึงเรื่องของความสำคัญในการสร้าง Brand เมื่อ Brand มีความสำคัญ จึงจำเป็นต้องปกป้องคุ้มครองสิทธิ์ ไม่ให้ใครมาลอกเลียนแบบสิ่งที่ลงทุนลงแรงสร้างขึ้น ด้วยการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เนื่องจากการคุ้มครองสิทธิ์นั้น ผู้ประกอบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่ประเทศไหน ก็จะได้รับคุ้มครองที่ประเทศนั้น"

Horse

สำหรับกรณีศึกษาที่ผู้ประกอบการได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้า และได้รับความคุ้มครองทั้งในประเทศและต่างประเทศ ที่จะยกเป็นตัวอย่างคือ บริษัท นานมี จำกัด ผู้ผลิตเครื่องเขียน และเครื่องใช้สำนักงาน เจ้าของ Brand "ตราม้า" ส่งสินค้าออกไปขายในกว่า 60 ประเทศทั่วโลก ปัจจุบันบริษัท นานมี จำกัด ได้ไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้า "ตราม้า" ในตลาดที่สำคัญแล้วกว่า 30 ประเทศ เพื่อป้องกันการผลิตสินค้าเลียนแบบ ซึ่งทางบริษัทเองได้ออกไปพบสินค้าตราม้าปลอมอยู่หลายประเทศ โดยคุณปริยาณี สุทธิพงษ์ รองกรรมการผู้จัดการ บริษัท นานมี จำกัด กล่าวถึงความสำคัญในการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าว่า

"เนื่องจากเราต้องการที่จะปกป้อง Brand ของเรา ซึ่งเราได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้ามานานกว่า 20 ปีแล้ว ในขณะนี้ เราตามไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในตลาดหลักทั้งหมด ต้องไปตรวจสอบว่ามีใครจดไว้ก่อนหรือเกิดการซ้ำซ้อนหรือไม่ เราต้องปกป้องเครื่องหมายการค้าของเราไม่ให้ใครมารุกล้ำ ในปีที่แล้วเราเพิ่งจดทะเบียนการค้าที่ประเทศจีนได้สำเร็จ หลังจากพยายามอยู่หลายปี เริ่มจากครั้งแรกที่เราไปจด กลับมีคนที่น่าเอาตราของเราไปจดก่อน และเราก็สามารถประท้วงจนคนที่เอาตราของเราไปจดก่อนต้องถอนสิทธิ์ออกไป ในจีนนั้นบางคนทำรูปลักษณะม้าอย่างอื่น และทำกิจกรรมอย่างอื่นด้วยซ้ำ ก็มาจดกันมากมาย เราเลยต้องใช้เวลาค่อนข้างมาก ในการดำเนินการกว่า 10 ปี แต่ก็ประสบความสำเร็จ"

คุณปริยาณี ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า "การจดทะเบียนการค้าในต่างประเทศ นั้นดีสำหรับการปกป้อง Brand เพราะถ้าเกิดมีการลอกเลียนแบบ ทำปลอมของเราออกมา ถ้ามันไม่มีคุณภาพ ก็ยิ่งแย่ ส่งผลกับการทำ Brand Building ของเราที่ต้องทุ่มเทไปอย่างมหาศาลและเป็นต้นทุนของเราที่สูงมากด้วยการเสียชื่อเสียงนั้นในโลกยุคนี้มีอินเทอร์เน็ต เวลานี้ใครก็รู้กันไปทั่วโลก ทำให้ Brand เราในตลาดอื่นๆ ทั่วโลกต้องกระทบไปด้วย"

อีกบริษัทหนึ่งที่เห็นถึงความสำคัญในการปกป้อง Brand ด้วยการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าคือ บริษัท ศรีไทยซูเปอร์แวร์ จำกัด (มหาชน) ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศไทยตั้งแต่เริ่มก่อตั้งบริษัทในรูปแบบห้างหุ้นส่วนจำกัด ภายใต้ชื่อ ห้างหุ้นส่วนจำกัดอุตสาหกรรมศรีไทยพลาสติก เมื่อปี 2506 โดยตราแรกที่จดทะเบียนเป็นตรารูปนกเพนกวิน ใช้เป็นตราสินค้าในกลุ่มเครื่องใช้พลาสติกในครัวเรือน ต่อมาได้ขยายการผลิต

สินค้าพลาสติกประเภทชิ้นส่วนสินค้าอุตสาหกรรมต่างๆ ตลอดจนผลิตผลิตภัณฑ์ภาชนะเมลามีน โดยได้ทำการผลิตและจำหน่ายภายใต้เครื่องหมายการค้าใหม่ "ตรา Superware" ซึ่งภาพเครื่องหมายยังคงเป็นรูปนกเพนกวินในวงกลม ซึ่งบริษัทได้มีการส่งออกสินค้าไปจำหน่ายกว่า 100 ประเทศทั่วโลก บริษัทจึงให้ความสำคัญกับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าโดยเฉพาะตรา Superware ในต่างประเทศเช่นกัน

เนื่องจากสินค้าของบริษัทได้รับความเชื่อมั่นในคุณภาพมาช้านาน ทำให้มีผู้ที่ต้องการผลิตสินค้าโดยปลอมแปลงตราสินค้าของบริษัทออกจำหน่าย ซึ่งล่าสุดบริษัทได้พบกรณีการปลอมแปลงเช่นนี้ในประเทศอินเดีย โดยมีการจำหน่ายภาชนะเมลามีนเลียนแบบสินค้าของบริษัท ทั้งหลอดและตราสินค้า Superware ในตลาดอินเดีย ซึ่งแน่นอนกรณีเช่นนี้ย่อมส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือของตราสินค้าของบริษัทในระยะยาวได้ จึงเป็นเหตุผลที่ประธานบริษัท คุณสนั่น อังอุบลกุล เน้นย้ำให้มีการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าทั้งในประเทศ และต่างประเทศโดยเฉพาะตลาดที่มีศักยภาพ เพื่ออาศัยกลไกการปกป้องสิทธิทางกฎหมายไม่ให้ผู้อื่นสามารถละเมิดสิทธิ์ในตราสินค้าที่บริษัทใช้เวลาสั่งสมมานานได้โดยง่าย

กรณีศึกษาที่น่าสนใจต่อมา ได้แก่ บริษัท อุตสาหกรรมพันท้ายนรสิงห์ สินค้าพื้นเมือง จำกัด ได้มีการส่งออกสินค้าไปยังกว่า 40 ประเทศทั่วโลก โดยส่งออกไปยังฮ่องกงมากกว่า 30 ปี และส่งออกไปยังประเทศจีนโดยผ่านฮ่องกงมาเป็นเวลากว่า 10 ปี เมื่อเห็นว่าบริษัทสามารถเข้าสู่ตลาดจีนได้แล้ว ประกอบกับมีการตื่นตัวเกี่ยวกับการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศขึ้นมา ทางบริษัทจึงได้ดำเนินการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศจีนครั้งแรกในปี พ.ศ. 2544 แต่ในปี 2545 บริษัทได้พบการปลอมแปลงสินค้านำจิมไปปลอมตราพันท้ายในท้องตลาด ทั้งที่มีการจดทะเบียนไว้แล้ว บริษัทจึงได้เข้าพบกงสุลไทยในกวางโจว ขอหารือเกี่ยวกับเรื่องสินค้าปลอมแปลงตราพันท้ายนรสิงห์ในประเทศจีน กงสุลไทยในกวางโจวได้แนะนำบริษัท ให้ติดต่อสำนักงานนายความในประเทศจีน ซึ่งมีประสบการณ์ดำเนินการคดีกับผู้ปลอมแปลงสินค้าในประเทศจีนมาแล้ว ซึ่งหลังจากได้พูดคุย

ปรึกษาหารือกันแล้ว บริษัทได้มอบหมายให้สำนักงานนายความไปดำเนินการตรวจสอบหาข้อมูลหลักฐาน และดำเนินการทางกฎหมายกับผู้ปลอมแปลง โดยทางบริษัทพยายามดำเนินการป้องกันและตอบโต้ผู้ที่มีเจตนาปลอมแปลง "ตราพันท้ายนรสิงห์" ในประเทศจีน ตามวิธีการทางกฎหมายภายใต้การแนะนำ คือ จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในจีนเพิ่มเติม ยื่นคำร้องคัดค้านและเพิกถอนเครื่องหมายการค้าที่มีผู้มีเจตนาจดทะเบียนลอกเลียนแบบ เครื่องหมายการค้าของบริษัท รวมทั้งมอบหมายให้สำนักงานนายความประสานกับหน่วยงานของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นของจีน เข้าจับกุมผู้ผลิต ผู้จำหน่ายสินค้า ที่มีเครื่องหมายการค้าปลอมหรือแปลง เครื่องหมายการค้าของบริษัทอีกหลายครั้ง

การไปจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศนั้น กรมทรัพย์สินทางปัญญา ได้แนะนำ "เทคนิค" การเตรียมความพร้อมสำหรับการส่งสินค้าไปเปิดตลาดในต่างประเทศ หรือนำสินค้าไปแสดงในต่างประเทศ โดยจะต้องมีการเตรียมตัวเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการถูกละเมิดสิทธิหรือตกเป็นผู้ถูกกล่าวหาว่าละเมิดสิทธิเครื่องหมายการค้าในต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

1. ทำความเข้าใจกับระบบการจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าของประเทศที่จะส่งสินค้าไปจำหน่าย เนื่องจากแต่ละประเทศจะมีรายละเอียดที่ต่างกัน ตลอดจนศึกษารอบอำนาจหน้าที่ของสำนักงานทรัพย์สินทางปัญญาของแต่ละประเทศให้ละเอียด
2. จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในทุกประเทศที่จะส่งสินค้าไปจำหน่าย และควรจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าในประเทศที่มีแนวโน้มจะเป็นแหล่งผลิตสินค้าปลอม
3. ติดตามความเคลื่อนไหวของการพัฒนากฎหมายไทย โดยเฉพาะการเข้าเป็นภาคี Madrid Protocol เพื่อใช้ประโยชน์จากระบบได้อย่างเต็มที่
4. เรียนรู้วิธีการประดิษฐ์เครื่องหมายการค้าที่ดี เช่น ต้องไม่พ้องเสียงกับเครื่องหมายของผู้อื่น ต้องไม่บรรยายถึงลักษณะของสินค้า และควรมีลักษณะที่จดจำได้ง่าย ตลอดจนเรียนรู้วิธีการสร้าง Brand และสร้างความจดจำใน Brand
5. ติดต่อขอรับความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญทันทีที่เกิดข้อพิพาทการละเมิดสิทธิ เพื่อบรรเทาความเสียหายให้น้อยที่สุด หรือติดต่อโดยตรงที่ฝ่ายปกป้องและคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศ กองส่งเสริมและพัฒนาทรัพย์สินทางปัญญา กรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ โทร. 0-2547-4651 เพื่อขอรับความช่วยเหลือและคำแนะนำได้

ดังนั้นผู้ประกอบการที่จะส่งออกสินค้าไปจำหน่าย หรือแสดงสินค้าในต่างประเทศ ควรให้ความสำคัญในการจดทะเบียนคุ้มครองเครื่องหมายการค้าในประเทศก่อนเสมอ นี่คือการแนะนำของกรมทรัพย์สินทางปัญญา ในฉบับหน้าเราจะนำเอาบริการดีๆ และทันสมัยของสำนักงานเครื่องหมายการค้า ที่สร้างความสะดวกให้กับผู้ประกอบการมานำเสนอกันต่อ